

Biologisk mångfald - Skogspolitiken

Sammanfattande omdöme

Vår analys visar att det finns en bred politisk samsyn om att värdefulla skogar ska skyddas, men stora skillnader i hur partierna anser att detta ska gå till och i vilken utsträckning de är beredda att ta ett aktivt ansvar. Naturskyddsföreningens utgångspunkt är tydlig: ett levande och långsiktigt hållbart skogsbruk och att bevara skogens förmåga som kolsänka förutsätter att de kvarvarande naturskogarna och kontinuitetsskogarna undantas från avverkning. Vidare att kommunen aktivt driver processer för att detta ska ske. Det räcker inte med allmänna ambitioner eller frivillighet endast på markägarnas villkor, det vill säga en viss press på näringen är nödvändig. Det räcker inte heller att förlita sig på andra aktörer. Det kräver politisk vilja, strukturer och samordning.

En avgörande brist är att kunskapsunderlaget i dag är otillräckligt. Inga partier presenterar en systematisk strategi för att kartlägga och inventera vilka skogar som faktiskt har höga naturvärden och därför bör skyddas. Utan denna grund riskerar alla andra insatser att bli osäkra och fragmentariska. Detta är en central svaghet i förhållande till Naturskyddsföreningens bedömning av vad som krävs.

Miljöpartiet utmärker sig genom att presentera ett sammanhållet angreppssätt där kommunen ges en tydlig och drivande roll. Partiet kombinerar planeringsverktyg, ekonomiska satsningar, skyddsformer och samverkan, och adresserar både kommunal och privat mark. Därmed ligger de närmast Naturskyddsföreningens helhetssyn på vad som krävs för att uppnå ett verkligt skydd.

Övriga partier visar delar av denna helhet, men inte samma genomförandekraft. Centerpartiet och Socialdemokraterna betonar samverkan och dialog som centrala verktyg. Detta är viktiga komponenter, men utan en tydlig kommunal drivkraft riskerar arbetet att bli beroende av frivilliga insatser och externa beslut. Vänsterpartiet har i stället en tydlig linje när det gäller att förändra skogsbruket och stärka skyddet, särskilt på kommunens egen mark, men säger inget om hur arbetet ska drivas i hela kommunen. Kristdemokraterna intar en mer pragmatisk position med stöd för skydd utifrån identifierade värden. De framför dock ingen tydlig strategi för hur ett systematiskt arbete ska organiseras.

Moderaterna avviker tydligt genom att inte vilja ta initiativ, utan endast agera i enskilda fall. Det innebär att kommunen inte ges den aktiva roll som Naturskyddsföreningen menar är nödvändig.

Slutligen bör noteras att både Liberalerna och Sverigedemokraterna inte har besvarat enkäten. En möjlig tolkning av detta är att klimatfrågan inte prioriterats i deras lokala politiska arbete, eller att de saknar en tydligt formulerad linje i frågan,

eller helt enkelt är ointresserade. Det bidrar i sig till osäkerhet om hur dessa partier ser på kommunens roll i arbetet med att skydda de mest värdefulla skogarna.

Utlåtande parti för parti

Centerpartiet

Centerpartiet framstår som det parti som tydligast betonar hur arbetet för att skydda värdefulla skogar ska bedrivas, med stark tilltro till samverkan, dialog och vetenskapliga bedömningar. Partiet uppfyller därmed väl kriteriet om samarbete med markägare och visar en genomarbetad processinriktning. Samtidigt är den politiska drivkraften mer återhållsam. Kommunens roll blir i första hand stödjande snarare än tydligt ledande, vilket riskerar att begränsa genomslaget i en situation där Naturskyddsföreningen uttryckligen betonar behovet av aktivt politiskt initiativ. Centerpartiet erbjuder en realistisk metod, men en mindre kraftfull styrning.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna uttrycker en positiv och värdebaserad hållning till att skydda skog med höga naturvärden och svarar ja på frågan om initiativ, om än villkorat. Partiet visar därmed en grundläggande samsyn med målsättningen. Samtidigt är svaret relativt allmänt hållet. Det saknas en tydligt formulerad strategi för hur kommunen ska driva processen framåt i praktiken. Kristdemokraterna uppvisar en balanserad men något försiktig linje, där ambitionen finns men verktygen och genomförandet är mindre tydligt utvecklade.

Miljöpartiet

Miljöpartiet presenterar ett genomarbetat och systematiskt svar där kommunen ges en tydlig och drivande roll i arbetet med att skydda naturskogar och kontinuitetsskogar. Partiet kombinerar planeringsverktyg, ekonomiska styrmedel och samverkan med både privata markägare och ideella aktörer, vilket skapar en helhetsstrategi som ligger nära Naturskyddsföreningens kriterier.

Särskilt tydligt är viljan att aktivt initiera och driva processer, inklusive åtgärder på både kommunal och privat mark. Det gör svaret mer handlingsinriktat än de flesta andra partiers.

Vissa delar, framför allt systematisk inventering och ett mer uttalat fokus på tätortsnära skogar, kan utvecklas ytterligare. Men sammantaget framstår Miljöpartiet som det parti som tydligast motsvarar ambitionen om ett aktivt, sammanhållet och verkningsfullt naturskyddsarbete.

Moderaterna

Moderaterna intar en tydligt passiv hållning genom att avstå från att ta initiativ och endast vilja agera i enskilda fall där skyddsvärden uppmärksammas. Detta innebär att kommunen inte ges någon drivande roll i arbetet med att skydda värdefulla skogar, vilket står i direkt kontrast till Naturskyddsföreningens betoning av politisk

vilja och ansvar. Avsaknaden av både strategi, samverkan och långsiktig planering gör att partiet uppfyller mycket få av de uppställda kriterierna. Moderaterna placerar sig därmed längst ifrån intentionen i frågan.

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna visar en tydlig styrka i sitt fokus på samverkan med markägare och i sitt engagemang för tätortsnära skogar genom arbetet med den gröna ringen. Dessa delar svarar väl mot viktiga kriterier och bidrar till en konkret dimension i politiken. Samtidigt är partiets ställningstagande till skydd av kontinuitetsskogar otydligt, och initiativkraften begränsas av en betoning på statligt ansvar snarare än kommunalt ledarskap. Socialdemokraterna framstår därmed som engagerade i delar av frågan, men inte som en fullt ut drivande aktör i enlighet med Naturskyddsföreningens helhetskrav.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet utmärker sig genom en tydlig inriktning mot konkreta åtgärder, såsom att utöka naturreservat och ställa om skogsbruket på kommunens mark. Detta innebär att partiet starkt uppfyller kriteriet om att öka det formella skyddet och bidra till ett mer hållbart brukande. Även kopplingen till tätortsnära skog stärks genom arbetet med Lugnets naturreservat. Samtidigt är svaret mindre utvecklat när det gäller hur kommunen ska arbeta brett i hela det geografiska området, särskilt genom samverkan med privata markägare. Vänsterpartiet har en tydlig riktning, men en mer begränsad strategi för genomförande i hela kommunen.